

Kutatás-fejlesztés, 2015

Tartalom

Bevezető.....	1
A vállalalkozási kutatóhelyek adatai	2
A felsőoktatási szektor adatai	3
Az államháztartási szektor adatai	3
Innováció, 2012–2014	4
Innovatív vállalalkozások	4
Az innováció típusai	4
A termék- vagy eljárásinnovációval összefüggő tevékenységek.....	5
Környezeti innováció.....	6
Nem innovatív vállalalkozások	6

Bevezető

A kutatás-fejlesztés a nemzetgazdasági stratégia fontos prioritása, minden ágazatban kiemelt terület. Elsősorban a vállalalkozások növekvő aktivitása miatt a K+F-tevékenységre fordított kiadások évről évre nőnek.

2015-ben kutatás-fejlesztési tevékenységre nemzetgazdasági szinten több mint 468 milliárd forintot, a GDP 1,39%-át fordították. 2014-hez viszonyítva a folyó áron számított összeg az előző évinél 6,2%-kal nagyobb volt. A vállalalkozási kutatóhelyek K+F-ráfordításai 9,0, az államháztartási szektorba tartozóké 2,7%-kal nőttek, a felsőoktatási kutatóhelyeken 4,7%-kal csökkentek.

1. tábla

A kutatás, fejlesztés fő mutatószámai

Év	A kutató-fejlesztő helyek (%)			
	foglalkoztatotti létszáma ^{a)}	ebből: kutatók, fejlesztők	beruházásai a nemzetgazdasági beruházások százalékában	ráfordításai a bruttó hazai termék (GDP) százalékában
	az összes foglalkoztatott százalékában			
2010	0,84	0,57	0,79	1,15
2011	0,90	0,61	0,86	1,20
2012	0,93	0,62	1,33	1,27
2013	0,98	0,64	1,62	1,40
2014	0,91	0,64	1,16	1,37
2015	0,88	0,60	1,07 ⁺	1,39 ⁺

a) Teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszám.

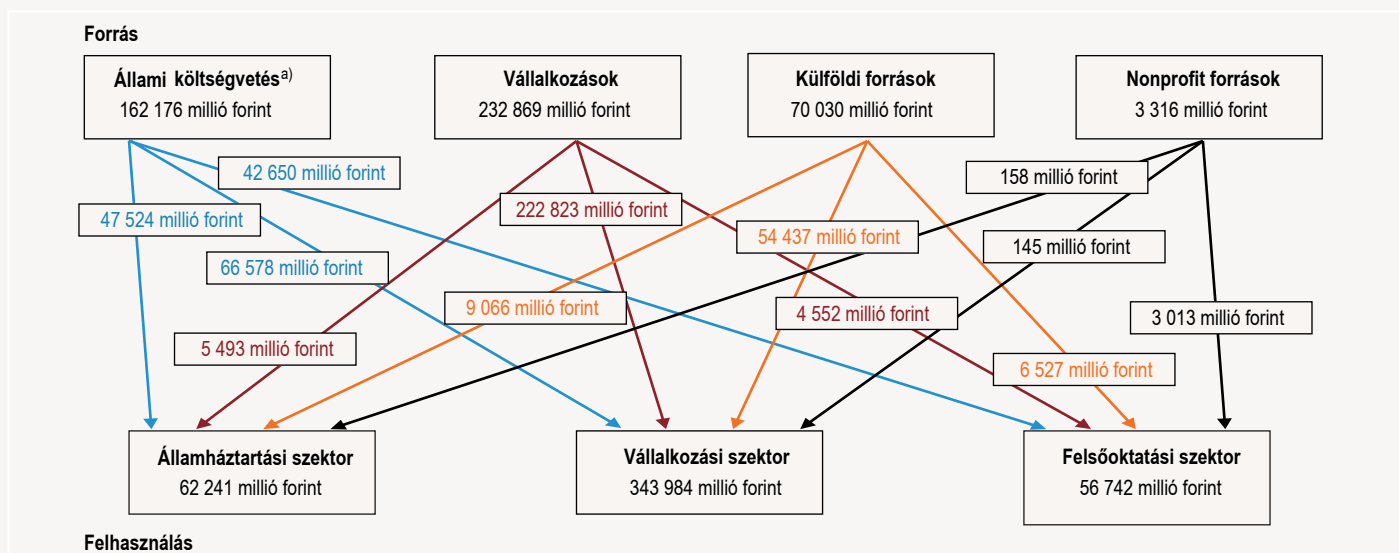
+ Előzetes adat.

A kutatóhelyek számának és a kutatással foglalkozók tényleges létszámának mérséklődése tovább folytatódott. 2015-ben 2801 kutatóhely működött, 6,4%-kal kevesebb, mint az előző évben.

A tényleges K+F-létszám 56,2 ezer fő volt, ami 1,7%-os csökkenés az egy évvel ezelőttihez képest. A számított K+F-létszám ennél kisebb ütemben, 1,3%-kal mérséklődött. Az e területen foglalkoztatottak létszáma (az átszámított létszámot figyelembe véve) az elmúlt két évben elmaradt a

1. ábra

A K+F-ráfordítások forrásainak és felhasználásának áramlása szektorok szerint, 2015



a) Tartalmazza a tudományos fokozattal rendelkezők tiszteletdíjára, illetménykiegészítésére, valamint az ösztöndíjasok illetményére költségvetési forrásból kifizetett összegeket.

nemzetgazdasági átlagtól, ezáltal az összes foglalkoztatottból való részesedése csökkent, 2015-ben 0,88% volt. A K+F személyi állományán belül a kutatók aránya gyakorlatilag nem változott: a tényleges létszám 68,3, a számított 68,7%-át tette ki.

A kutatóhelyek mérete nőtt: az egy kutatóhelyre jutó számított létszám 12,5 főről 13,2 főre, a kutatóhelyenkénti átlagos K+F-ráfordítás 147 millió forintról 167 millió forintra. Javult a kutatók segédszeméllyel történő ellátottsága is, 2014-ben 100 kutatóra (az átszámított létszám alapján) 26, 2015-ben 28 fő segédszemélyzet jutott.

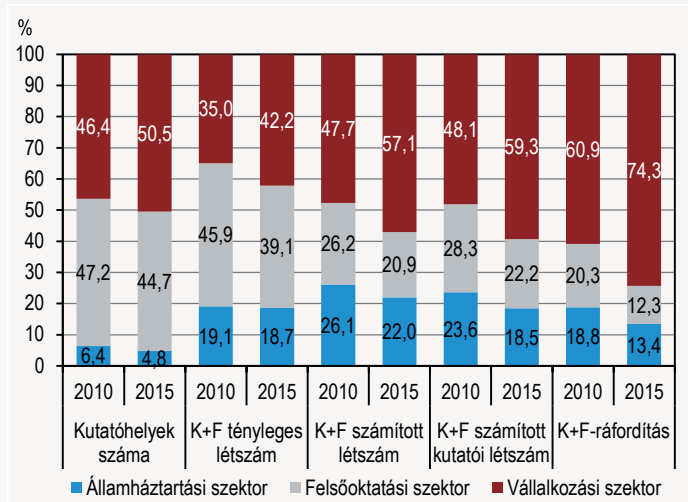
A K+F-beruházások ciklikussága ismét érezhető volt, a 2013-ban tapasztalt, kiemelkedően magas növekedés után az elmúlt két évben a beruházások értéke csökkent: 2015-ben 59,6 milliárd forintra, a nemzetgazdasági beruházásokból való részesedése 1,07%-ra. 2015-ben a K+F-költségek az előző évekhez viszonyítva kisebb mértékben, 8,4%-kal emelkedtek. A felsőoktatási szektorokban bekövetkezett 6,5%-os csökkenést a vállalkozások 12,6 és az államháztartási szektor mérsékeltebb, 2,7%-os fejlődése ellensúlyozta.

A vállalkozások finanszírozásban betöltött szerepe 2015-ben tovább erősödött. Az összes K+F-ráfordítás 49,7%-a származott ebből a forrásból, az államháztartás részesedése pedig 34,6%-ra nőtt, miközben a külföldi források összegükben és arányukban is érzékelhetően csökkentek.

A K+F-tevékenység szerepe, változásának intenzitása szektoronként lényegesen eltért. A vállalkozások keretében működő kutatóhelyek egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert, miközben a felsőoktatási és az államháztartási szektorra a lassú, de többé-kevésbé folyamatos visszaszorulás a jellemző.

2. ábra

A K+F-tevékenység fő jellemzőinek szektoronkénti megoszlása



A vállalkozási kutatóhelyek adatai

A vállalkozások kutatás-fejlesztési tevékenységének korábbi években tapasztalt jelentős élénkülése annak ellenére tovább folytatódott, hogy a kutatóhelyek száma 2015-re 10%-kal, 1413-ra csökkent, és közülük 75,4% volt az 50 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások aránya. Az összes vállalkozási kutató-fejlesztő hely közül a legnagyobb arányt (75,1%) a többségében belföldi tulajdonú vállalkozások, a legkisebbet a többségében önkormányzati (0,4%), illetve a többségében állami tulajdonúak (1,4%) képviselték.

A K+F-tevékenységet végzők tényleges létszáma 23 706 fő volt, 6,5%-kal kevesebb, mint 2014-ben. A kutatók száma 3,1, a segédszemélyzeté 12,9%-kal kevesebb lett.

2015-ben a teljes munkaidejű dolgozókra átszámított létszám 21 030 fő volt, 5,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Míg a kutatók átszámított létszáma az előző évhez képest 2013–2014-ben 8%-ot meghaladó mértékben bővült, addig 2015-re 3,5%-kal csökkent. A segédszemélyzet létszáma a korábbiaknál is erőteljesebben, 12,3%-kal esett vissza.

A tulajdonosi forma és a vállalkozások nagysága is erősen koncentrálnak. A külföldi vagy részben külföldi tulajdonú kutatóhelyek az összes kutatóból 66,8, az összes ráfordításból 66,2%-kal részesedtek. A legalább 250 főt foglalkoztató vállalkozási kutatóhelyek szempontjából ez az arány 58,5, illetve 54,4% volt.

2. tábla

A vállalkozási K+F-helyek főbb adatainak megoszlása, 2015

Megnevezés	K+F-foglalkoztatottak tényleges létszáma	K+F-foglalkoztatottak számított létszáma	Ebből: kutatók, fejlesztők	K+F-ráfordítás (%)
Magyar és többségében magyar tulajdonú	41,8	38,0	30,0	25,8
Külföldi és többségében külföldi tulajdonú	54,9	58,7	66,8	66,2
Létszám-kategóriák szerint				
0– 9	10,4	10,8	9,1	11,3
10– 49	20,9	20,2	16,8	19,0
50–249	19,5	18,3	15,4	15,2
250 vagy annál több fős	49,0	50,5	58,5	54,4

A vállalkozások K+F-ráfordításai egy év alatt 9,0%-kal, 344 milliárd forintra emelkedtek, ami a nemzetgazdasági szintű K+F-ráfordítás 73%-át tette ki. A K+F-ráfordításokon belül a beruházások aránya 16,1%-ról 13,4%-ra változott. Az összes K+F-célú beruházás több mint 77%-a a vállalkozásoknál realizálódott, összege meghaladta a 45,9 milliárd forintot.

A vállalkozási szektor ráfordításainak növekedése az előző évhez viszonyítva a kis (10–49 főt foglalkoztató) vállalkozásoknál volt a legmagasabb (30,6%), jóval meghaladva az átlagos, 9,0%-os emelkedést.

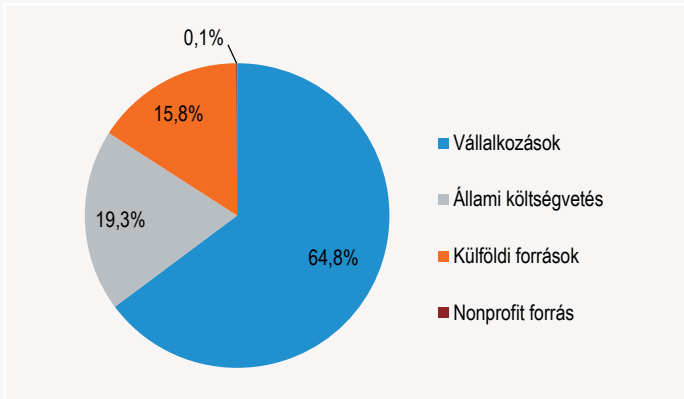
A K+F-ráfordítások tulajdonforma szerinti arányai az előző évekhez képest nem változtak, 2015-ben is a külföldi tulajdonú vállalkozások fordítottak a legtöbbet kutatásra, fejlesztésre (47,1%). Míg a magyar tulajdonú vállalkozási kutatóhelyeken a K+F foglalkoztatottak 41,8%-a dolgozott, addig a K+F-ráfordításoknak mindössze 25,8%-át költötték el itt.

A nemzetgazdasági ágak, ágazatok K+F-ráfordításainak alakulásában változatlanul nagy a gyógyszergyártás szerepe (53,9 milliárd forint), ugyanakkor 2015-ben az egyéb természettudományi, műszaki tudományok területén végzett kutatások – 83,6 milliárdos ráfordításukkal – megelőzik azt.

A vállalkozási kutatási, fejlesztési tevékenység ráfordításainak finanszírozásában a vállalkozások súlya a tavalyihoz képest lényegesen nem változott, kismértékben, 64,3-ról 64,8%-ra nőtt. A vállalkozási kutatóhelyek állami költségvetéstől kapott pénzügyi forrásainak nagysága jelentősen, 28%-kal emelkedett, a külföldi forrásból származóké 10%-kal csökkent az előző időszakhoz hasonlóan. A nonprofit források aránya változatlanul nagyon alacsony. Az állami költségvetésből származó források jelentős részét a mikro- és kisvállalkozások kapták (26, illetve 54%-ot). A közép-vállalkozások ezen forrásból idén csak 8,5%-ban részesedtek, szemben a 2014. évi 16,7%-kal.

3. ábra

A vállalkozások K+F-ráfordításainak pénzügyi összetétele források szerint, 2015



A vállalokási kutatóhelyek publikációs tevékenysége az elmúlt évekhez hasonlóan alakult. Mivel a tudományos tevékenységük elsődleges célja nem a publikálás, hanem piaci pozíciójuk megerősítése, a felsőoktatási és az államháztartási szektor kutatóhelyeihez képest jóval kevesebb, összesen 169 tudományos művet és 965 cikket jelentettek meg.

A felsőoktatási szektor adatai

A felsőoktatási szektor K+F-tevékenységében folyamatos a mérséklődés, ami a kutatóhelyek, a létszámadatok és a K+F-ráfordítások vizsgálata során egyaránt megfigyelhető.

2015-ben a 66 felsőoktatási intézményben összesen 1253 kutatóhely működött, 35-tel (3%-kal) kevesebb, mint az előző évben, az összes kutatóhelyhez viszonyított arány nem érte el a 45%-ot.

Kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenységgel 21 998 fő foglalkozott, ez az átlagnál kissé nagyobb, 2%-os csökkenés 2014-hez képest. A kutatók létszáma 1,8, a segédzemélyzeté 4,2%-kal lett kevesebb. A K+F tényleges létszám foglalkozástípusok szerinti összetétele az előző évhez képest alig változott: több mint kétharmad (71%) volt a kutató, 14% a segédzemélyzet, 15% az egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozású dolgozók aránya. 2015-ben ebben a szektorban foglalkoztatták az összes K+F tényleges létszám 40, ezen belül a kutatók, fejlesztők, valamint az egyéb fizikai és nem fizikai állomány több mint 40, a segédzemélyzet kevesebb mint 30%-át.

3. tábla

A kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység mutatószámai, 2015

Év	Az egy kutatóhelyre jutó				
	K+F tényleges létszám	ebből: kutató, fejlesztő	K+F számított létszám	ebből: kutató, fejlesztő	K+F-ráfordítás, millió forint
Felsőoktatási szektor	18	12	6	4	45
Összes K+F-kutatóhely	20	14	13	9	167

A K+F-tevékenységgel foglalkozók összes számított létszáma 7706 fő volt, csaknem 3%-kal kevesebb, mint 2014-ben. A K+F számított létszámának a tényleges létszámhoz képest nagyobb mértékű csökkenése azt mutatja, hogy 2015-ben átlagosan kevesebb időt fordítottak kutatásra, kísérleti fejlesztésre, mint egy évvel korábban. A felsőoktatási szektorban – egyéb feladataikból adódóan – változatlanul munkaidejük legkisebb hányadát, 35%-át töltik kutatással, kísérleti fejlesztéssel, míg országos szinten ez az arány 65,5%.

Az összes K+F számított létszámon belül a kutatók számított létszáma 4,3, a segédzemélyzeté 5,6%-kal csökkent, az egyéb dolgozóké 9,7%-kal emelkedett.

Tovább folytatódott a szektor K+F-ráfordításainak mérséklődése, az egyetemek és főiskolák 2015-ben az előző évhez képest 4,7%-kal kevesebbet, összességében 56,7 milliárd forintot, a nemzetgazdasági szintű ráfordítások közel 12%-át fordították K+F-tevékenységre.

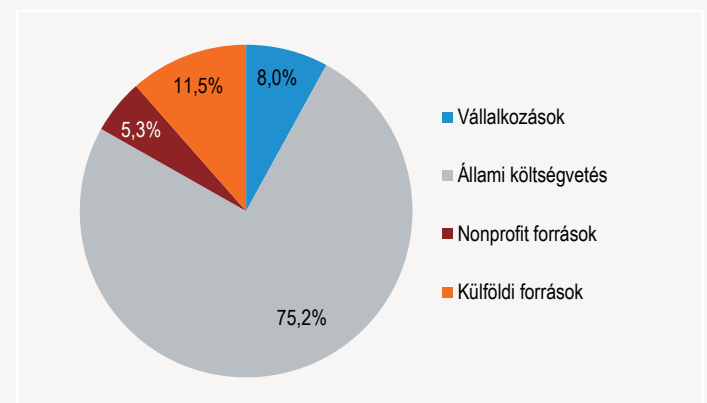
Változatlanul ebben a szektorban volt a legalacsonyabb az egy kutatóhelyre jutó ráfordítások összege: az országos átlagos 167 millió forint 27%-a, 45 millió forint.

A felsőoktatási szektor K+F-költségei 51,5 milliárd forintot, K+F-beruházásai 5,3 milliárd forintot tettek ki. Míg a K+F-költségek az országos átlaggal ellentétben csökkentek (6,5%), addig a beruházások emelkedtek (16,9%). Ennek eredményeként a szektor ráfordításain belül a K+F-beruházások súlya nagyobb lett, de még így sem éri el a 10%-ot.

Az egyetemek, főiskolák K+F-tevékenységének elsődleges pénzügyi forrása az állami költségvetés. Az összes K+F-ráfordítás több mint háromnegyedét, 42,7 milliárd forintot ebből finanszíroztak, ezáltal a csökkenés 3,3%-os volt, miközben nemzetgazdasági szinten 9,8%-os volt az emelkedés. A szektorban egyedül a nonprofit források összege emelkedett, 9,0%-kal, de mivel súlya a felsőoktatás K+F-forrásain belül is csekély (5,3%), nem tudta ellensúlyozni a többi forrás mérséklődését. A vállalkozásoktól és a külföldről származó pénzeszközök az átlagnál erőteljesebben, 15,5, illetve 10,4%-kal csökkentek, így arányuk a felsőoktatás tudományos tevékenységének finanszírozásában az előző évhez képest kisebb (8,0 és 11,5%) lett. 2015-ben a vállalkozásoktól 4,6, külföldi forrásból 6,5 milliárd forintot használtak fel K+F-célra.

4. ábra

A felsőoktatás K+F-ráfordításainak pénzügyi források szerint, 2015



2015-ben tudományos munka eredményeként 7891 könyvet és könyvfejezetet, illetve 17 564 cikket publikáltak, ez 1,7, illetve 6,9%-os csökkenés 2014-hez viszonyítva. A három szektor közül még így is a felsőoktatásban volt a legintenzívebb a publikációs tevékenység: az összes könyv és könyvfejezet 75, a cikkek 68%-a innen származott. Az egyetemek, főiskolák publikációs tevékenységének intenzitását jellemzi, hogy míg ebben a szektorban száz kutatóra 141 könyv és könyvfejezet, valamint 313 cikk jutott, addig az összes kutatóhelyet figyelembe véve ez a mutató 41, illetve 102 volt.

Az államháztartási szektor adatai

2015-ben 135 kutató-fejlesztő intézet és egyéb költségvetési kutatóhely működött az országban, 1-gyel kevesebb, mint 2014-ben.

A kutatóhelyeken dolgozók tényleges és számított létszáma egyaránt 12%-kal nőtt az előző évhez képest. 2015-ben 10 531 főt, az összes kutatással foglalkozók 18,7%-át foglalkoztatták ezekben az intézetekben (részesedésük 2,3 százalékponttal magasabb volt az előző évinél). A számított létszám 2014-hez képest 7215 főről 8111 főre bővült a segédze-

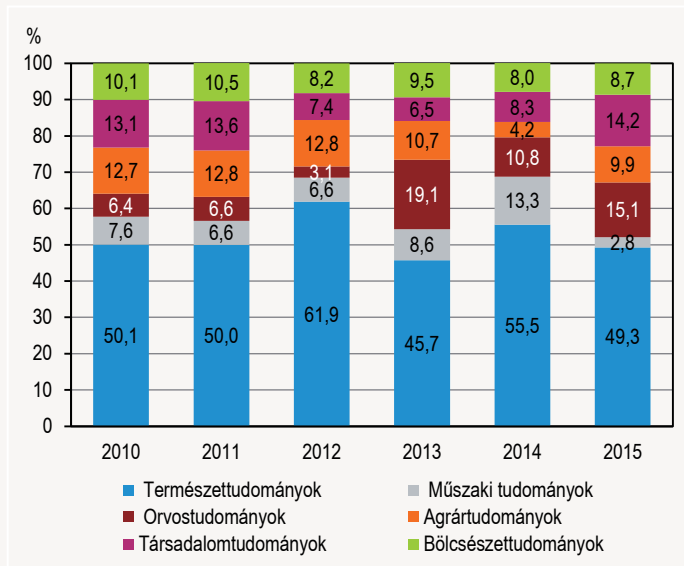
mélyzet számának emelkedése folytán, a szektor egészéhez viszonyított arányuk mind a tényleges, mind a számított létszám esetében mintegy 7–8 százalépponttal magasabb lett. Az előző évhez hasonlóan csak az államháztartásban nőtt a kutatásokban részt vevő nők száma (11%-kal), a másik két szektorban továbbra is csökkent.

Az államháztartási kutatóhelyek ráfordítása több mint 62 milliárd forint volt, 2,7%-kal nagyobb az előző évinél. Hasonló mértékben emelkedtek a K+F-költségek (2,7%) és a K+F-beruházások is (2,4%). A K+F-ráfordítások és -költségek a teljes nemzetgazdasági szint 13–13, a beruházásoknak 14%-át tették ki. Az államháztartási szektor beruházási részesedése magasabb volt, mint a felsőoktatási szektoré (8,9%), de jelentősen elmaradt a vállalkozási szektorétól (77,1%).

Országos szinten a ráfordítások többsége a műszaki tudományos kutatásokkal kapcsolatban merült fel, ugyanakkor az államháztartási szektorban a főbb tudományágak közül a természettudományoknak van a legnagyobb szerepük: 2015-ben a ráfordítások közel 50%-a erre a célra irányult. Jelentős (10%-ot meghaladó) részarányú az orvostudományok és a társadalomtudományok szerepe a szektor kutatás-fejlesztési tevékenységében, e területeken az elmúlt év során a ráfordítások az átlagot meghaladóan bővültek.

5. ábra

A kutató-fejlesztő intézetek és egyéb költségvetési kutatóhelyek K+F-ráfordításainak tudományágak szerinti megoszlása



Az államháztartási szektorba tartozó kutatóintézetekben a publikációs tevékenység aktivitása 2014-hez viszonyítva csökkent: 2015-ben 1691 magyar és 747 idegen nyelvű könyvet jelentettek meg, 17, illetve 12%-kal kevesebbet, mint 2014-ben. A magyar nyelvű cikkek száma 2833, az idegen nyelvűeké 4447 volt, mindkettő számottevően kevesebb, mint egy évvel korábban.

A legtöbb magyar nyelvű könyv és cikk a bölcsészettudományok területéről származott, ezt követték a társadalomtudományi kiadványok. Az idegen nyelvű cikkeknel a természettudományi témájú cikkek elsősorban egyértelmű, az összes cikk 63%-a ilyen témában született, a második helyen az orvostudományok szerepeltek (21%).

Innováció, 2012–2014

Az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékek, szolgáltatások bevezetése, új, korszerű technológiák alkalmazása, a szervezetben vagy a szervezési módszerekben végrehajtott változtatások, továbbá a marketing terü-

letén alkalmazott új megoldások mind az eredményesebb működést segítik elő, így hozzájárulnak a versenyképesség javításához, a hatékonyság növeléséhez.

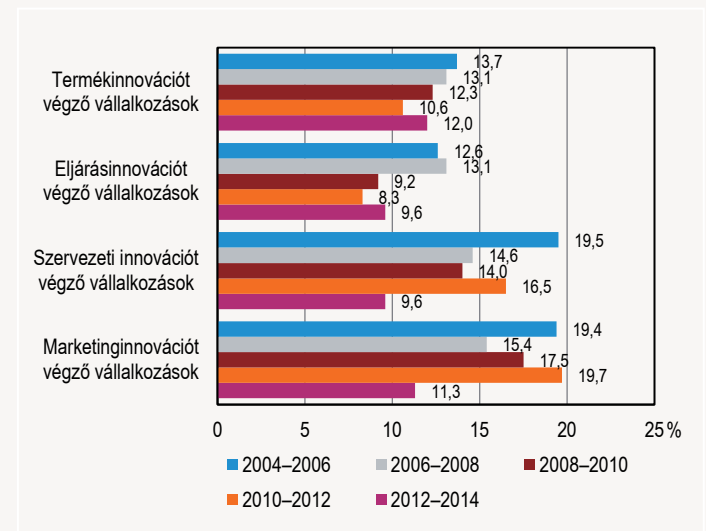
A KSH – az Európai Unió előírásai¹ alapján – két évente méri fel a legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások innovációval kapcsolatos adatait. A felvétel eredményei uniós szinten is összehasonlíthatók, ugyanakkor a 2010 előtti időszakokkal csak korlátozottan, mert az adatgyűjtés köre – az ajánlásoknak megfelelően – változott.²

Innovatív vállalkozások

2012 és 2014 között a felmérésbe bevont vállalkozások 25,6%-a hajtott végre valamilyen típusú innovációt. Ez az arány alacsonyabb, mint az előző felvétel időszakában volt (32,5%), annak ellenére, hogy a vizsgált időszakban a termék- vagy eljárásinnovációt folytató vállalkozások aránya emelkedett. A csökkenés oka, hogy a megkérdezett vállalkozások kevesebb szervezeti vagy marketinginnovációs tevékenységet jelentettek, mivel többségük a kérdőív kitöltésénél is követte az innovációs járulékmegnevezés megállapításához alkalmazott K+F+I-törvény³ szellemiségét, így sok esetben csak a termék- vagy az eljárásinnovációt tekintették innovációnak, a szervezeti vagy marketinginnovációs tevékenységet nem.

6. ábra

Az innovatív vállalkozások az összes vállalkozás százalékában az innováció típusai szerint



A szervezetek méretei alapján változatlanul nagy a szóródás, a 250 vagy annál több főt foglalkoztatók körében 55,1, az 50 főnél kisebbeknél pedig 21,7% volt az innovatív vállalkozások részesedése.

Az eltérések nemcsak a vállalkozás nagysága szerint jelentősek, hanem a tekintetben is, hogy az a nemzetgazdaság melyik területén, melyik ágban, ágazatban, alágazatban működik. Kiemelkedően magas (66,7%) volt az újdonságot bevezető szervezetek részesedése a gyógyszeriparban és a kocsigyártás, kőolaj-feldolgozás területén (50%).

Az innováció típusai

Az innováció mindegyik típusáról elmondható, hogy a nagyobb vállalkozások jelentősebb hányadában vezették be azokat: a termékinnováció esetében 3,3, az eljárásinnováció esetében 4,3-szeres az eltérés a nagyvállalatok javára.

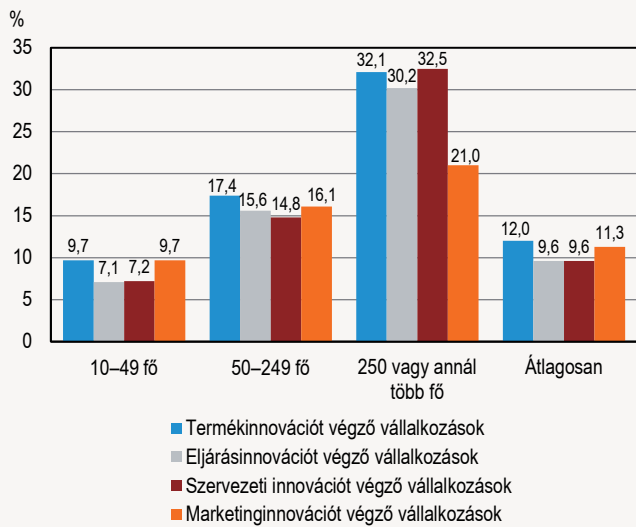
¹ A Bizottság 1450/2004/EK rendelete (2004. augusztus 13.) az innovációs statisztikák előállításáról és kidolgozásáról szóló, 1608/2003/EK-határozat végrehajtásáról.

² 2012-ben a megfigyelt ágazatok közé kerültek: a film-, videó-, televízióműsor-gyártás, hangfelvétel-kiadás; műsor-összeállítás, -szolgáltatás; tudományos kutatás, fejlesztés; reklám, piacutazás.

³ A 2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról.

7. ábra

Az innovatív vállalkozások az összes vállalkozás százalékában az innováció típusai és létszám-kategóriák szerint, 2014



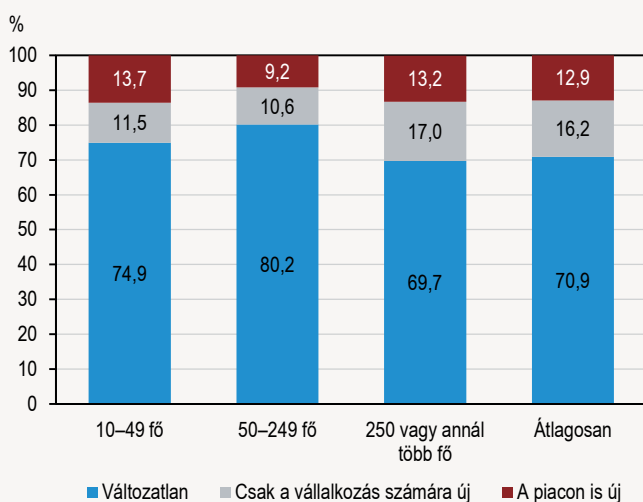
Kizárólag a technológiai innovációt, azaz a termékek és eljárások újítását vizsgálva az is megállapítható, hogy a vállalkozás nagyságával nőtt a változtatott területek köre is. Amellett, hogy növekedés figyelhető meg a kisvállalkozásoknál, továbbra is elmondható, hogy az 50 főnél kisebb cégek legnagyobb része kizárólag a termékeit fejlesztette.

A nem technológiai innovációt végző vállalkozások közül 30,6% azt jelölte, hogy csak szervezeti innovációt, 41,1% azt, hogy csak marketinginnovációt végzett, 27,9% pedig azt, hogy mind a kettőt. A kisvállalkozásokra többnyire a marketinginnováció (45,7%), a nagyvállalatokra a szervezeti innováció (47,6%) jellemző. A mindkét fajta innovációt párhuzamosan végző vállalkozások arányában nincs ekkora különbség: a kisvállalkozások 26,8, a nagyvállalkozások 32,5%-a nyilatkozott így.

A vállalkozás tevékenysége szerint vizsgálva megállapítható, hogy a már említett feldolgozóipari ágazatok mellett – ahol a gyógyszeriparban 48,7, a kőolajfeldolgozás területén 50% a szervezeti vagy marketinginnovációt végző vállalkozások aránya – kiemelkedő a pénzügyi, biztosítási terület (32,3%) ilyen jellegű aktivitása. A szolgáltatási szektor átlaga 17,5%, valamivel magasabb, mint a feldolgozóiparé (15,5%).

8. ábra

A termékinnovátor vállalkozások árbevételének megoszlása a termék újdonságfoka szerint, 2014



A vállalkozások újítási képessége tükröződik az árbevétel összetételében is. 2012–2014 között minden létszám-kategóriában nőtt az új vagy a továbbfejlesztett termékek eladásából származó árbevétel részesedése, a leginkább a kisvállalkozásoknál: 25,2%-ra, mintegy másfélszeresére az előző időszakinak. Ez az arány továbbra is a nagy cégeknél a legmagasabb (30,2%). A kis- és a nagyvállalkozásoknál közel azonos (13,7, illetve 13,2%) volt azon termékek részesedése az árbevételből, amelyek nemcsak a vállalkozás, hanem a piac számára is újat nyújtanak a már meglévőkhöz képest.

A termék- vagy eljárásinnovációval összefüggő tevékenységek

A vállalkozások az új termékek, eljárások bevezetését legnagyobb részben változatlanul a gépek, berendezések, szoftverek beszerzésének segítségével oldották meg – méretüktől függetlenül – minden létszám-kategóriában. A kisebb és a nagyobb vállalkozások körében egyaránt jelentős a saját maguk által végzett kutatás-fejlesztési tevékenységek eredményeinek használati aránya is. Ugyanakkor a legalább 250 főt foglalkoztatók több mint kétszer akkora hányada vásárolt K+F-tevékenységet, mint az 50 főnél kisebbek. Az innovációval összefüggő képzéseket és a formatervezést is a nagyobb cégeknél alkalmazták gyakrabban.

4. tábla

A termék- és/vagy eljárásinnovációval összefüggő tevékenységek előfordulása az innovatív vállalkozások körében, 2012–2014

Innovációs tevékenység	Létszám-kategória			Átlagosan (%)
	10–49	50–249	250 vagy annál több	
	fő			
Saját K+F-tevékenység	47,8	46,9	60,1	48,8
Vásárolt K+F-tevékenység	12,1	12,6	27,3	13,8
Gépek, berendezések, szoftverek vásárlása	72,0	75,0	73,1	72,9
Más külső tudás vásárlása	13,4	14,3	19,2	14,2
Innovációhoz kapcsolódó képzés	34,2	41,3	49,8	37,6
Innovációk piaci bevezetése	30,1	28,2	32,5	29,9
Formatervezés, dizájn	25,7	26,3	32,8	26,6
Egyéb innovációs tevékenység	31,5	36,2	52,0	34,8

A termék- és/vagy eljárásinnovációt végző vállalkozások mintegy 43, a kisvállalkozások 46, a nagyvállalatok 38%-os arányban kaptak valamilyen állami támogatást az innovációs tevékenységükhöz.

A termék- és eljárásinnovációs tevékenységet végző vállalkozások 38,5%-a működött együtt e tevékenységei során más vállalkozásokkal vagy szervezetekkel. A nagyvállalatok körében az együttműködés aránya 59, a kisvállalkozásoknál 34%. Az együttműködő vállalkozások közel kétharmada jelölte meg – létszám-kategóriától függetlenül – a berendezések, anyagok, alkatrészek és szoftverek szállítóit partnerként, azonban főként a kisvállalkozások voltak azok, amelyek ezt az együttműködést tartották a leghasznosabbnak a vállalkozás innovációs tevékenysége szempontjából. A nagyvállalatoknál fontos helyen állt a vállalatcsoporton belüli együttműködés is (de ennek oka, hogy az innovatív nagyvállalatok gyakrabban tagjai vállalatcsoportnak). A szállítók után a magánszektorból származó ügyfelek vagy vásárlók (37%), a szakértők és akkreditált laboratóriumok (35%), egyetemek és más felsőoktatási intézmények (32%), majd a saját vállalatcsoporton belüli vállalkozások (32%) következnek, mint leggyakrabban megjelölt együttműködő partnerek. A nagyvállalatok általában is több partnerségről számoltak be.

Környezeti innováció

Az innovatív vállalkozások 35,6, a nagyvállalatok 57,7, kisvállalkozásoknak 32,6%-a vezetett be olyan innovációt, amelynek volt valamilyen kedvező környezeti hatása. A pozitív hatás zömében az energiafelhasználásban jelenik meg, mind a vállalati, mind a végfelhasználói oldalon.

5. tábla

Kedvező környezeti hatást eredményező innovációt bevezető vállalkozások aránya az innovatív vállalkozásokon belül, 2012–2014

(%)

Megnevezés	Létszám-kategória			Átlagosan
	10–49	50–249	250 vagy annál több	
	fő			
A vállalkozásnál jelentkező kedvező környezeti hatások:				
a fajlagos anyag- vagy vízfelhasználás csökkenése	28,1	32,7	54,2	31,5
az energiafelhasználás vagy szén-dioxid „lábnyom” (CO ₂ -kibocsátás) csökkenése	11,0	18,5	33,0	14,8
a talaj-, a víz- vagy a levegőszennyezettség, illetve a zajszennyezés csökkenése	12,3	18,1	35,7	15,8
kevésbé szennyező vagy veszélyes anyagok használata	11,0	15,3	29,5	13,7
fosszilis energia kiváltása megújuló energiaforrásokkal	14,5	16,5	27,7	16,2
újrahasznosított hulladék, víz vagy anyag felhasználása vagy értékesítése	4,6	5,5	10,7	5,3
A végfelhasználónál az áru vagy szolgáltatás felhasználása során jelentkező kedvező környezeti hatások:				
az energiafelhasználás vagy szén-dioxid „lábnyom” csökkenése	10,3	14,6	29,5	13,1
a talaj-, a víz- vagy a levegőszennyezettség, illetve a zajszennyezés csökkenése	21,5	23,5	34,8	23,2
a termék újrahasznosításának elősegítése	11,2	12,5	25,3	12,8
a termékélettartam növelése tartósabb termékek gyártásával	9,6	11,7	17,6	10,8
	7,2	10,6	14,9	8,7
	10,4	11,0	17,6	11,2

A vállalkozások egyötöde (21%) alkalmaz valamilyen eljárást annak érdekében, hogy rendszeresen mérje és csökkentse a vállalkozás környezetre gyakorolt negatív hatását. Az innovatív vállalkozásoknál ez az arány 28, szemben a nem innovatívak 18%-os értékével.

Nem innovatív vállalkozások

A nem innovatív vállalkozások körében feltett kérdésre, miszerint mi volt az oka annak, hogy nem végzett a vállalkozás innovációt a vizsgált időszakban, 91%-ban jelölték azt, hogy nem volt szükségük az innovációra, 8,9%-ban pedig azt, hogy felmerült az innováció, de különböző akadályok miatt nem valósult meg. A nagyvállalatok az utóbbi indokot 15%-ban jelölték.

További adatok, információk (linkek):

[Táblázatok](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjön velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu